Highlight from DVB Biz Debate’s women business show

26 August 17

Who are our top business women?

"ခေတ်သစ်မြန်မာ့သမိုင်းမှာတော့ ဒါက ထူးခြားဖြစ်စဉ်ပေါ့နော်။အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က နိုင်ငံအကြီး
နိုင်ငံအကြီး အကဲ
အကဲဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျမတို့အများကြီးဂုဏ်ယူပါတယ်ရှင့်။ဒါပေမယ့် တစ်ယောက်တည်းဖြစ်နေတာနဲ
စ်နေတာနဲ့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးနဲ့တော့ ညီမျှခြင်းချလို့မရသေးပါးဘူးရှင့်"
ဒေါက်တာဒေါ်သက်သက်ခိုင် (ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊အမျိုးသမီးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်)

"ကျမတို့ခေါင်းဆောင်ကတော့ နိုင်ငံတော်ကို အခု ဦး
အခု ဦးဆောင်မှုပြုနေတယ်။ဒါပေမယ့် အစိုးရပိုင်းမှာဘဲ ဖြစ်ဖြစ်
ဖြစ်ဖြစ် လွှတ်တော်ဖက်ပိုင်းမှာဘဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့ နိုင်ငံရေးရှုထောင့်ကနေကြည့်ရင် အမျိုးသမီးတွေပါဝ
အမျိုးသမီးတွေပါဝင်မှု ကတော့နည်းနေပါသေးတယ်"
ဒေါ်ကြည်ပြာ(ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)

"လုပ်ငန်းခွင်ထဲမှာအမျိုးသမီးတွေပါဝင်မှုလို့ပြောရင် မနည်းပါဘူး။အမျိုးသမီးတွေအများကြီးပါဝင် တ
ဝင် တယ်။ ဒါပေမယ့်ထိပ်တန်းရောက်လားဆိုရင် ထိပ်တန်းရောက်မှုက နည်းတယ်။ဆိုလိုတာက
decision making Level
ဖြစ်တဲ့ဦးဆောင်မှုနဲ့ဆုံဖြတ်ချက်တွေချတဲ့အပိုင်းမှာတော့အမျိုးသမီးတွေနည်းနေပါ သေးတယ်"
ဒေါက်တာဒေါ်သက်သက်ခိုင်(ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ အမျိုးသမီးစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်)

"အမျိုးသမီးတွေ နိုင်ငံရေးမှာပါဝင်လာမှုက ဟိုးအ
ဟိုးအရင်ကထက်စာရင်တော့ အားကောင်းလာတယ်။ဒါ ပေမယ့်အားရတဲ့အနေအထားတော့မဟု
တာ့မဟုတ်ဘူး။ကျမတို့နိုင်ငံရေးအဝန်းအဝိုင်းထဲစကျင်လည်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကဆိုရင် အမျိုးသမီး နိုင်ငံ နို

င်ငံရေးလုပ်ရင်ဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်က လူထုးလူဆန်းအဖြစ်မြင်ကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နိုင်ငံရဲ့
နိုင်ငံရဲ့အနေအထားက နိုင်ငံရေးလုပ်ရင် တောက်လျှောက်ကိုဘဲဖိနှိပ်ခံရ တဲ့အနေအထားဆိုတော့ ဘ
ထားဆိုတော့ ဘယ်မိဘကမှ သူတို့သမီးကို နိုင်ငံရေးအဝန်းအဝိုင်းထဲမဝင်စေချင်ဘူး”
ဒေါ်ကြည်ပြာ(ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)

“တက္ကသိုလ်ရောက်သွားလို့ရှိရင် အမျိုးသမီးတွေကပိုများတယ်။ပြီးတော့အမှတ်တွေလဲပိုများတယ်။
ဥပမာ ဆေးတက္ကသိုလ်၊ အ
အင်ဂျင်နီယာတက္ကသိုလ်တို့ဆိုရင် အမျိုးသမီးတွေကိုအခွင့်အရေးတပြေး ညီပေးလိုက်လို့ရှိရင် အမျိုး
အမျိုးသမီးကအများစုဖြစ်နေမှာဖြစ်တဲ့အတွက် အမျိုးသားတဝက်ဖြစ်အောင် ဆိုပြီးတော့။ အဲ့ဒါကြောင့်ဒ
ါကြောင့် ကျမတို့ကဘာမှားနေလဲဆိုရင် အခွင့်အရေးမှာ တန်းတူ
တန်းတူညီမျှမှုကိုလုပ်ရ မ
မယ့်အစား အခုကျတော့ရလာတဲ့ရလဒ်ကိုဆွဲညှိလိုက်တယ်။အဲတော့ ဆေးတက္ကသိုလ်တစ်ခုမှာ မိန်
မိန်းမ၊ယောက်ကျား အချိုးညီမျှရမယ်ဆိုပြီးဖြစ်သွားတယ်။ဒါကလုံးဝကိုမှားနေတယ်။ဒါကိုပြင်ဖို့လို ပါတ
့လို ပါတယ်”
ဒေါက်တာဒေါ်သက်သက်ခိုင်(ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊အမျိုးသမီးစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်)

“လင်မယားကွာရှင်းတဲ့ဥပဒေကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် အ အမျိုးသားကဖောက်ပြန်နေလို့ကွာရှင်းချင်တယ်
ဆိုရင်
အမျိုးသမီးကသက်သေရှာရပြီ။သက်သေမရှိရင်တော့ သူ့မှာကွာရှင်းခွင့်က အခက်အခဲဖြစ်ပြီ။ ဒါက
ပီ။ ဒါက အမျိုးသီးတွေကို သက်သက်ချည်းနှိမ်ချထားတာမဟုတ်သော်ငြားလည်း Law process
ကြီးက မှားနေတယ်လို့ ကျမက ယူဆတယ်။အခုတော့ ဘာ
ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အမျိုးသမီးအကြမ်းဖက်ကာကွယ်ရေး ဥပဒေ ပေါ်လာ
ပေါ်လာရင်တော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အသက်ရှူပေါက်လေးတော့ရမယ်။ပိုပြီးတော့လည်း ကာကွယ် ပေးန
ကာကွယ် ပေးနိုင်မယ်လို့ထင်တယ်” ဒေါ်ကြည်ပြာ(ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)

“စစ်ရေးအမြင်ရှိတယ်ဆိုတာ တပ်က လူ
လူမှ စစ်ရေးအမြင်ရှိတာမဟုတ်ဘူး။အခု ကျမတို့အမျိုးသားဒီမို ကရေ
ကရေစီအစိုးရလက်ထက်မှာ National Security Advisor

နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးအကြံပေးဆိုပြီး ရာထူးနေရာအသစ်ပေါ် လာတာပေါ့။ဒါကြောင့် စစ်တိုက် ဘူးမှ စ
စစ်တိုက် ဘူးမှ စစ်ရေး အမြင်ရှိတာလို့ ယူ
ယူဆနေရင် စစ်ရေးအမြင်ဆိုတဲ့အဓိပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကနည်းနည်းကျဉ်းမြောင်းနေတယ်”
ဒေါက်တာဒေါ် သက်သက်ခိုင်(ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊အမျိုးသမီးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်)

“အဓိကကတော့ အမျိုးသမီးဖြစ်ဖြစ် အမျိုးသားဖြစ်ဖြစ် စစ်တ
စစ်တပ်ကမဟုတ်ဘူးဆိုရင် ဒီနေရာ မရောက် ရဘူးဆိုပြီးကန့်ထားတဲ့ကိစ္စ။ဒီဥပဒေပုဒ်မကြီးက ရှိ
ရှိသင့်သလားဆိုရင် ကျမအနေနဲ့ မရှိသင့်ဘူး။စစ်တပ် ထဲကလူမှ နိုင်ငံ
နိုင်ငံတော်သမ္မတရာထူးထမ်းဆောင်နိုင်တာမှမဟုတ်တာ” ဒေါ်ကြည်ပြာ(ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသ
ဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)

“ကျနော်တို့နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံသားဦးရေကို တိတိကျကျ ဒီကနေ့အ
ဒီကနေ့အထိမရှိတဲ့နိုင်ငံဖြစ်တယ်။တိတိကျကျမရှိ တဲ့နိုင်ငံမှာ အမျိုးသ
အမျိုးသမီးအရေးအတွက်ကဘယ်လောက်လဲ၊အမျိုးသားအရေအတွက်ကဘယ်လောက်လဲ ဆိုတာကို
တော်တော်ကိုခန့်မှန်းရခက်တာပါ။အိမ်တစ်အိမ်က မိမိအိမ်မှာ အိမ်သားဘ
အိမ်သားဘယ်လောက်ရှိမှန်း သိမှ ဆန်ဘ ဆန်ဘယ်လောက်ထားရမယ်၊ဈေးဖိုးဘယ်လောက်ထားရ
မယ်၊ကျန်းမာရေးစရိတ်ဘယ်လောက် ထား
ထားရမယ်၊ပညာရေးအတွက်ဘယ်လောက်ထားရမယ်ဆိုတာကို ကိ
ကိန်းဂဏန်းတွေချလို့ရမှာဖြစ်ပါ တယ်။
တယ်။ကိန်းဂဏန်းမရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် တိကျခိုင်မာသောစီးပွားရေးနဲ့ပတ်သတ်တဲ့ ပရောဂျက်ကြီး
က်ကြီး
တွေကိုချတဲ့နေရာမှာတော်တော်အခက်အခဲတွေတွေ့နေရပါတယ်။ဒါကြောင့်စီးပွားရေးစီမံကိန်းတွေ
မံကိန်းတွေ ဘာလို့ရှေ့ကိုရောက်မလာတာလဲ၊ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေဘာလို့ရှေ့ကိုရောက်မလာတာလဲ
ဆိုတာ ကျနော်တို့ကအခုမှစာရင်းကောက်နေရတဲ့အဆင့်လို့ ကျနော
ကျနော်က ဒီလိုဘဲယူဆတယ်။ပြီးတော့အရည် အချင်းရှိတဲ့အမျိုးသမီးတွေကို ကာကွယ်
ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အထိတောင် ကျနော်က အမျိုးသမီးဖြစ်စေချင် တာပါ” ကိုအောင်စိုးသူ(First
Media Group ၊ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်)

"မြန်မာနိုင်ငံမှာနလုံးသားတွေကပိုပြီးတော့ကြီးမားပါတယ်။ဒါပေမယ့်အခက်အခဲအတာအဆီးလေး
`အတာအဆီးလေး ကျနော်တို့ တို
တိုင်းပြည်မှာရှိနေပါတယ်။အခက်အခဲအတားအဆီးကိုအားနည်းချက်လို့ပြောချင်ပါတယ်။ ပြီးတော့
ပြီးတော့ ကျနော်တို့တိုင်းပြည်မှာခွဲတမ်းသဘောမျိုးရှိတယ်။ဘာလဲဆိုတော့ကျောင်းတွေတက်တဲ့
နေရာမှာ ယောက်ကျားသားတွေအများကြီးလျှော့သွားစေတဲ့ခွဲတမ်းရှိပါတယ်။အဲ့တာက Institution
၂ခုပါ။ သံဃာ နဲ့စစ်တပ်
အဲ့နှစ်ခုကယူသွားပါတယ်။အဲ့လိုယူသွားတဲ့အတွက် ခွဲတမ်းမညီညာမှုတွေဖြစ် နေရပါတယ်"
ကိုမျိုး(မြန်မာစာ)

"အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးဆိုတဲ့ issue ထက်ကျမတို့က
စနစ်ရဲ့သားကောင်တွေဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ဘောလုံးပွဲ ကိုဘဲ ဥပမာပေးပြောမယ်ဆိုရင် ကျမတို့က
ကျမတို့က ဒိုင်လူကြီးပြောင်းသွားပြီ။အရင်ကလျှော့တိလျှော့ရဲ ကစား
ကစား
ခဲ့တယ်၊စည်းကမ်းဖောက်ပြီးကစားခဲ့တယ်။ဒါပေမယ့်အခုအချိန်ဒိုင်လူကြီးပြောင်းသွားတဲ့အချိန် စည်းက
ျိန် စည်းကမ်းကိုတင်းကြပ်လိုက်မယ်၊အဝါကတ်ပြသင့်ရင်ပြမယ်။စည်းကမ်းကိုပိုတင်းကြပ်ပြီးတော့က
စားဖို့ အချိန်ရောက်နေပြီပေါ့"
ဒေါက်တာဒေါ်သက်သက်ခိုင်(ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊အမျိုးသမီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်)

"အမျိုးသမီးဖြစ်ဖြစ် အမျိုးသားဖြစ်ဖြစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်လေးတွေတိုးတက်လာဖို့က နိုင်ငံတော် န
ိုင်ငံတော် အနေနဲ့လည်း အထောက်အပံ့ပြုဖို့လိုသလို လက်ရှိငွေတွေလည်ပတ်နေတဲ့သူတွေရဲ့သဘော
ာထား တွေလည်းပြောင်းလဲလာဖို့လိုတယ်။သူတို့တွေသာပြောင်းလဲပြီးတော့ နိုင်ငံတော်တည်ဆော
နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးမှာ ပါဝင်လာမယ်ဆိုရင် ကျမတို့
ကျမတို့စီးပွားရေးကအများကြီးအထောက်အကူဖြစ်နိုင်တယ်။ဒါပေမယ့် အခုအချိန် အထိတော့ အဲ့
ိတော့ အဲ့ဒီအလားအလာကို ကျမ မမြင်သေးဘူး။မျှော်တော့မျှော်လင့်နေမိတယ်" ဒေါ်ကြည်ပြာ (ရ
(ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)

ပရိသတ်-မသီသီအေး (တာမွေမြို့နယ် NLD အဖွဲ့၊စာကြည့်တိုက်တာဝန်ခံ) ((လက်ရှိ NLD အစိုးရ
တက်လာတဲ့အတွက်ကို ကျမ

အဓိကပြောနေတာမဟုတ်ဘူး။ဒီအစိုးရတက်လာပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းတွေ ဖွဲ့စ
ဖွဲ့စည်းလိုက်တဲ့အတွက် နိုင်ငံတော်မှာအမျိုးသမီးတွေ မြောက်များစွာ လည်းဖြစ်ပေါ်လာ
လည်းဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ဒီအမျိုးသမီးတွေရဲ့စွမ်းဆောင်မှုကဏ္ဍက နိုင်ငံတော်ကို
နိုင်ငံတော်ကို လည်းတော လည်းတော်တော်အကျိုးပြုလာတယ်ဆိုတာကို
ကျမအမြင်မှာတွေ့ရှိရတဲ့အတွက် ဒီလောက်ဘဲ တင်ပြ ချင်ပါတယ်))

ပရိသတ်-ဆုမြတ်မွန် (ရခိုင်အမျိုးသမီးတစ်ဦး) ((အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်တဲ့ CSO တွေမှာ အ
အမျိုးသမီးတွေကိုခွဲခြားဆက်ဆံမှုတွေရှိနေတယ်။တကယ့်တကယ်လုပ်နေရတာက အမျိုးသ
အမျိုးသမီးတွေ၊ အမျိုးသားတွေကနာမည်ဝင်ယူသွားတဲ့အပိုင်းတွေအများကြီးရှိတာပေါ့နော်))

"မိဘက
ဘာကြောင့် သားနဲ့သမီးယှဉ်ရင် သားကိုကျောင်းထားချင်လဲ၊ အဲ့လိုမျိုးဘာကြောင့်ဖြစ်တာလဲ ဆိုရင်
ဆိုရင် သူတို့မှာရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုရှိတယ်။အဲ့ရည်ရွယ်ချက်က သူ
သူများသမီးကို ဦးဆောင်မှုပေးရမယ် ဆိုတဲ့ရည်ရွယ်ချက်ပေါ့နော်။အဲ့တာက ကျနော
ကျနော်တို့နလုံးသားပါ။ဒါကြောင့်ခွဲခြားမှုဆိုတဲ့နေရာမှာ အဲ့ဒီ ရည်ရွယ်ချက်တွေပါပါတယ်။ဒီတော့ကျ
။ဒီတော့ကျနော်တို့ တိုင်းပြည်မှာ အမျိုးသမီးစီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရှင်တွေ ပေါ်ဖို့ဘာ
ပေါ်ဖို့ဘာလုပ်ရမလဲဆိုရင် ကျနော်တို့ပြောင်းလဲပြုပြင်မှုတစ်ခုကိုလုပ်ရပါမယ်။အဲ့တာက အမျိုး
အမျိုးသမီး
တွေက အိမ်ထောင်ဦးစီးလုပ်ပါ။ပြီးရင်ဝင်ငွေရှာပါ။ပိုက်ဆံသိပ်မရှာနိုင်တဲ့ယောက်ကျားကိုလည်
း နည်းနည်းလေးတော့ပျော်အောင်ထားပါ" ကိုမျိုး(မြန်မာစာ)

"သန်းခေါင်းစာရင်းမှာ အမျိုးသားဖြစ်လို့ ထိပ်ကထားပြီး အိမ်ထော
အိမ်ထောင်ဦးစီးလို့သတ်မှတ်လို့မရပါဘူး။ တ
တကယ်တော့ ကျနော်တို့အရပ်ဖက်လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ယောက်ကျားကအပေါ်ရောက်နေပြီးတော့
းတော့ အမျိုးသမီးကအောက်မှာရောက်နေပြီး အိမ်
အိမ်ထောင်ဦးစီးနေတဲ့အိမ်ထောင်တွေအများကြီးပါဘဲ။ ဆိုလိုတာက မိမိ
မိမိယူထားတဲ့တာဝန်ကိုမိမိကျေပွန်အောင်လုပ်ဖို့ဘဲလိုပါတယ်" ကိုအောင်စိုးသူ(First Media Group ၊
အမှုဆောင်အရာရှိချုပ်)

"စီးပွားရေးလို့ပြောရင် အရေးလည်းကြီးတယ်၊ urgent လည်းဖြစ်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ နေ့စ
နေ့စဉ်နဲ့ အမျှလူတွေက စီးပွားရှာနေရပြီးတော့မှ အချိ
အချိန်ကျလာရင် ဗိုက်ကဆာလာတယ်။ဒီတော့ အရေးလည်း ကြီးတယ်။ urgent လည်းဖြစ်တယ်။ ငြိ
ငြိမ်းချမ်းရေးကိုတော့ အရေးကြီးတယ်။ဒါပေမယ့် urgent မဖြစ်ဘူး။ဘာလို့လဲဆိုတော့ urgent
လည်းလုပ်လို့မရဘူး။လူတွေအများကြီးသဘောတူမှ ရလာတဲ့ ရလဒ်တစ်ခုအပေါ် မှာမူတည်ပြီး ကျမ
ကျမတို့ကရှေ့ဆက်သွားရမှာဆိုတော့ urgent
မဖြစ်ဘူး။ဒါပေမယ့် အခုချက်ချင်းမလုပ်ရဘူးလားဆိုရင်လည်း မဟုတ်ဘူး။အခုလည်းလုပ်ရမယ်"
ဒေါက်တာဒေါ် သက် သက်ခိုင်(ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊အမျိုးသမီးစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်)

"ကျမကတော့ စီးပွားရေးကော ငြိ
ငြိမ်းချမ်းရေးကော ၂ခုစလုံးအပြိုင်သွားရမယ်လို့ယူဆတယ်။ဘာလို့ လဲဆိုတော့ စီးပွားရေးလို့ပြောလို့ရိ
၂ရင် တခြားနိုင်ငံကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေမဝင်လာတဲ့အခြေခံအကြောင်း အရင်းကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် နိုင်ငံ
ည့်မယ်ဆိုရင် နိုင်ငံမတည်ငြိမ်တဲ့အပေါ် မှာ လူတွေကအရမ်းစဉ်းစားကြတယ်။ နောက်တ ချက်က အခြေ
ချက်က အခြေခံအဆောက်အအုံတွေမကောင်းတဲ့အပေါ် မှာလည်းစဉ်းစားတယ် ပေါ့နော်။
ပေါ့နော်။အခြေခံ အဆောက်အအုံတွေကောင်းဖို့အတွက်ဘယ်ကသုံးရမှာလဲဆိုရင် တိုင်းပြည်ဘ
တိုင်းပြည်ဘဏ္ဍာ ကဘဲသုံးရမှာဖြစ် လို့
လို့ ဒါကလည်းသံယံဇာတတွေကဘဲလတ်တလောထုတ်ယူသုံးစွဲရမှာဖြစ်တယ်။ဒီ သံယံ
သံယံဇာတတွေက လည်း စစ်ဖြစ်နေတဲ့နေရာတွေမှာဘဲရှိတယ်"
ဒေါ်ကြည်ပြာ(ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်)

အဆုံးသတ်-